

ÖKAD SAMSYN OCH FÖRENKLING VID KONTROLL HOS LANTBRUKSFÖRETAG

SAMMANFATTNING AV PROJEKTET

Regler och villkor är ett av de områden som belastar svenska lantbruksföretag allra mest och som begränsar näringens utveckling och konkurrenskraft.

Genom djupintervjuer, samtal med branschen och en dialogträff har det här projektet strävat efter att konkretisera vägar framåt för ökad samsyn och förenkling av myndighetskontroller.

Utvecklingsprojekt Ökad samsyn och förenkling vid kontroll hos lantbruksföretag har genomförts av Agro Sörmland på uppdrag av Länsstyrelsen i Södermanland. Projektet är en del av arbetet med Södermanlands livsmedelsstrategi 2019 – 2030 där Regler och villkor är en av fem prioriterade inriktningar.

BAKGRUND

Regler och villkor är ett av tre strategiska områden i den nationella livsmedelsstrategin och ett prioriterat område för regeringen i arbetet med Livsmedelsstrategin 2.0.

En rapport från Sveriges lantbruksuniversitet - *Byråkratin i lantbruket belastar och kostar* - påvisar att under 20-årsperioden 1996-2016 ökade antalet lagkrav som berör lantbruket med 120 %. En svensk mjölkbonde kan omfattas av 650 olika regler kopplade till 15 olika myndigheter.

Det råder inga tvivel om att det finns stora behov av att tydliggöra regelverk, förenkla myndigheters tillämpning, undvika överlappande kontroller och allmänt öka kunskapen om regelverkens syfte hos både myndigheter och företag.

PROJEKTET
GENOMFÖRDES
MELLAN MARS
2025 OCH
FEBRUARI 2026.

PROJEKTETS SYFTE OCH MÅL

Det övergripande målet har varit att skapa en enklare myndighetsutövning, dels genom att främja en enkel dialog mellan jordbruksföretag och relevanta myndigheter. Dels genom att identifiera områden och

konkretisera förslag till lösningar som bidrar till att långsiktigt minska den administrativa bördan för jordbruksföretagen samt underlätta förberedelserna inför tillsyn och kontroll.

Intervjuer med lantbrukare visade att förtroendet minskar för den som utför kontrollen om denne brister i kunskap kring arbetet på gården och djurhållning.

'Ett telefonsamtal och ett personligt möte värderas högt.'

'Använd enkelt och tydligt språk i all kommunikation.'

KARTLÄGGNING, DJUPINTERVJUER & DIALOGTRÄFF

Projektgenomförandet har skett i tre steg:

- 1.** Kartläggning av nationella och regionala insatser och projekt och där identifiera regel- och kontrollområden som är särskilt angelägna för Södermanlands län att försöka förenkla och arbeta vidare med i projektet.
- 2.** Djupintervjuer med företrädare för länsstyrelse och kommuner samt lantbruksföretagare med utgångspunkt i frågeställningar kopplat till de utvalda regelområdena i steg 1.
- 3.** Fysisk dialogträff med inledande kunskapsföreläsning om de utvalda kontrollområdena. Därefter gruppsamtal kring formulerade frågeställningar med syfte att konkretisera lösningar för att förenkla och förbättra regelefterlevnad, administration och kontroll för både företag och kontrollerande aktör.

FÖRSLAG TILL FORTSATT ARBETE

Agro Sörmland kommer efter projektets avslut att fortsätta arbeta med insatser som kan förenkla för företagen och minska den administrativa belastningen. Nedan följer ett urval av de förslag som slutrapporten lyfter fram mot andra aktörer.

LÄNSSTYRELSEN

- Starta miljösamverkan i Södermanland.
- Se över vilket data som kan delas ut till kommuner som t.ex. information om kontroll av gödselplatta.
- Bjud in markägaren till att delta vid fältbesök eller skogsinventering.
- Samordning inom myndigheten behövs. Flera företagare vittnar om perioder där Länsstyrelsen besöker gården av olika anledningar och har inte koll på att kollegor har varit där i samma eller i överlappande syfte.

JORDBRUKSVERKET

- Arrangera informationsträffar och webinarium om hur de arbetar med kontroller för SAM. Det skapas ett större missnöje än nödvändigt för att de som kontrolleras inte förstår hur tekniken fungerar.
- Förenkla hemsidan. Det finns mycket information, men det är svårt att avgöra vad som är relevant just för min verksamhet.

SÖDERMANLANDS KOMMUNER

- Ta efter goda exempel från varandra. Ett tydligt exempel är att skicka med checklistan tillsammans med tidsbokning för kontroll.
- Anpassa checklistan efter verksamhet. Ta bort kontrollpunkter som inte kommer att kontrolleras.
- Se över kostnaderna för kontroller. Södermanlands kommuner hanterar miljöavgifter olika.
- Arrangera årliga informationsträffar med de företag som är aktuella för kontroll.

ÖVRIGA INSATSER

- Erbjud stöd till informationsträffar och studiecirkel kopplat till kontroller och tillsyn.
- Ta fram ett material för en utbildningsdag för miljöhandläggare som bl.a. ska innehålla ett studiebesök på en gård.
- Miljöhousesyn är uppskattad och används av lantbrukarna, verka för att den ska finnas kvar och utvecklas.

